

Hva mener metodistene om...

miljøvern, etiske spørsmål, etniske minoriteters rettigheter, det økonomiske og politiske samfunn, befolkningsvekst, genteknologi...

Metodistkirken i Norge er en del av The United Methodist Church som på verdensbasis teller ca. 14 millioner medlemmer.

De sosiale prinsippene veileder metodister i hele verden. Vi er opptatt av samfunnet vi lever i og menneskene rundt oss. Vi tror alt som er skapt tilhører Gud og at vi er ansvarlige for måten vi bruker og misbruker skaperverket på.

Metodistkirkens sosiale prinsipper er ikke noe lovverk, men et lite hefte som viser vår kirkes holdning til mangt og meget. Disse sosiale prinsippene er vedtatt av Generalkonferansen 2008.

Trenger du flere hefter?

Ta kontakt med: Metodistkirkens Hovedkontor
Pb 2744 St. Hanshaugen 0131 Oslo

Besøksadresse: Akersbakken 37. Tlf: 23 33 27 00

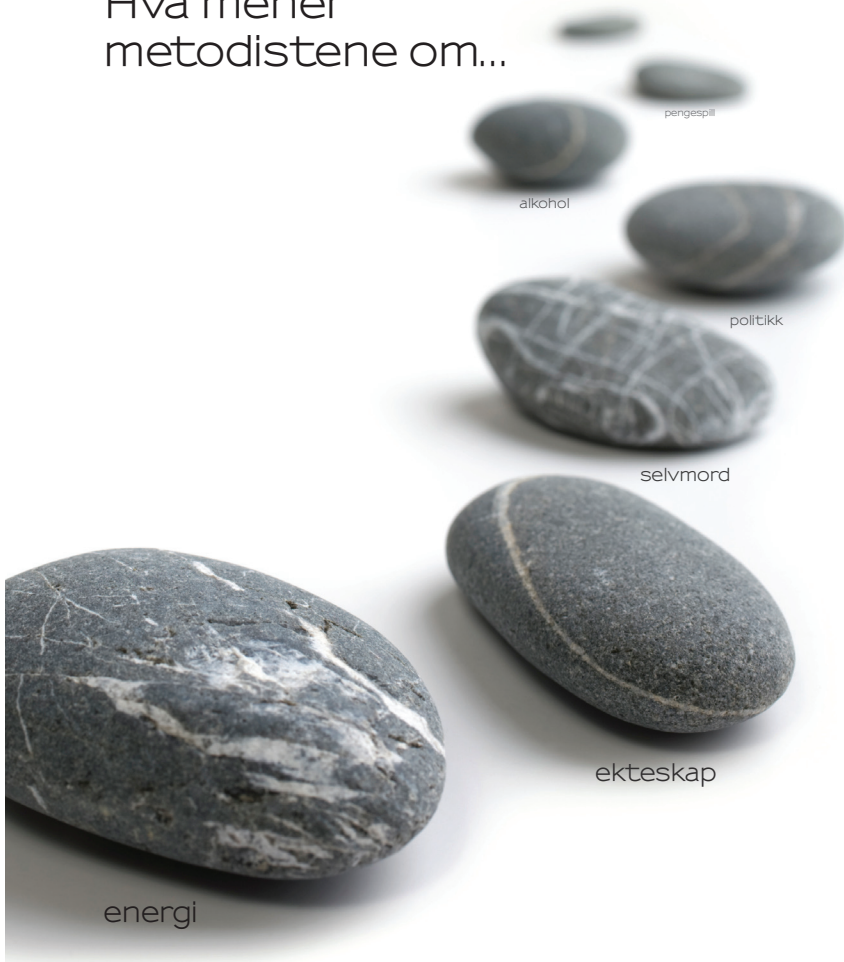
post@metodistkirken.no

www.metodistkirken.no

Metodistkirkens sosiale prinsipper 2008

Hva mener
metodistene om...

METODISTKIRKEN I NORGE

Forord

Metodistkirken har alltid lagt vekt på sosial rettferdighet. Kirkens medlemmer har ofte tatt tydelige kristne standpunkt i kontroversielle spørsmål. De første metodister gav uttrykk for motstand mot slavehandel, smugling og umenneskelig behandling av fanger.

The Methodist Episcopal Church (North), vedtok den sosiale bekjennelsen i 1908. I tiåret etter ble liknende bekjennelser også vedtatt av The Methodist Episcopal Church, South og The Methodist Protestant Church. I 1946 vedtok The Evangelical United Brethren Church en uttalelse om sosiale prinsipper ved sammenslåingen av The United Brethren og The Evangelical Church. I 1972, fire år etter sammenslåingen av The Methodist Church og The Evangelical United Brethren Church i 1968, vedtok Metodistkirkens Generalkonferanse en ny uttalelse om de sosiale prinsipper, som ble revidert i 1976 (og ved hver Generalkonferanse siden).

De sosiale prinsipper skal ikke betraktes som kirkelov, men gjennom dem vil Generalkonferansen uttale seg med bønn og refleksjon om menneskelige spørsmål i vår tid, ut fra et sunt bibelsk og teologisk grunnsyn, slik dette historisk sett kommer til uttrykk i Metodistkirkens tradisjoner. Hensikten med prinsippene er at de med et profetisk perspektiv skal være opplysende og overbevisende, selv om de ikke er en del av kirkens lovgivning. De sosiale prinsipper kaller alle Metodistkirkens medlemmer til en dialog mellom tro og gjerninger gjennom bønn og studier.

Teksten i dette heftet er en oversettelse av §§160 -166 i The Book of Discipline of the United Methodist Church 2008. Denne er internasjonal, alt vil derfor ikke være like aktuelt i Norge.

Innhold

Forord

Innledning

Naturen

- a) Vann, luft, jord, mineraler og planter
- b) Utnyttelse av energi
- c) Dyrelivet
- d) Globalt forvalteransvar for klimaet
- e) Verdensrommet
- f) Naturvitenskap og teknologi
- g) Kontroll av mat

Det oppfostrende samfunn

- a) Familien
- b) Ekteskapet
- c) Skilsmisse
- d) Enslige
- e) Kvinner og menn
- f) Menneskets seksualitet
- g) Vold og overgrep i familien
- h) Seksuelt misbruk
- i) Seksuell trakassering
- j) Provosert abort
- k) Omsorg for dem som har tatt abort
- l) Adopsjon
- m) Å dø med verdighet
- n) Selvmord

Det sosiale samfunn

- a) Etniske minoriteters rettigheter
- b) Religiøse minoriteters rettigheter
- c) Barns rettigheter
- d) Ungdoms rettigheter
- e) Eldres rettigheter
- f) Kvinners rettigheter
- g) Menns rettigheter
- h) Innvandreres rettigheter
- i) Funksjonshemmedes rettigheter
- j) Like rettigheter uavhengig av seksuell legning
- k) Befolkningsvekst
- l) Alkohol og andre rusmidler

- m) Tobakk
- n) Medisinske eksperiment
- o) Genteknologi
- p) Livet på landsbygda
- q) Bærekraftig landbruk
- r) Livet i byer og forsteder
- s) Medievold og kristne verdier
- t) Informasjons- og kommunikasjonsteknologi
- u) Personer som lever med HIV eller AIDS
- v) Rett til medisinsk behandling
- w) Organtransplantasjon og donasjon

Det økonomiske samfunn

- a) Eiendom
- b) Kollektive forhandlinger
- c) Arbeid og fritid
- d) Forbruk
- e) Fattigdom
- f) Fremmedarbeidere
- g) Pengespill
- h) Slektsgårder
- i) Bedrifters ansvar
- j) Handel og investering

Det politiske samfunn

- a) Grunnleggende friheter og menneskerettigheter
- b) Politisk ansvar
- c) Forholdet mellom kirke og stat
- d) Informasjonsfrihet
- e) Utdanning
- f) Sivil lydighet og ulydighet
- g) Dødsstraff
- h) Rettsbeskyttelse
- i) Militærtjeneste

Verdenssamfunnet

- a) Nasjoner og kulturer
- b) Nasjonal makt og ansvar
- c) Krig og fred
- d) Lov og rett

Vår sosiale bekjennelse Litani

Innledning

Vi som tilhører det folk som kalles metodister bekrefter vår tro på Gud, vår Skaper og Far, på Jesus Kristus, vår Frelser og på Den hellige ånd, vår Veileder og Beskytter. Vi erkjenner vår totale avhengighet av Gud i fødselen, livet, døden og i det evige livet. Trygge i Guds kjærlighet bekrefter vi livets godhet og bekjenner våre mange synder mot Guds vilje, slik vi møter den i Jesus Kristus. Vi har ikke alltid vært trofaste forvaltere av alt det som Gud vår Skaper har gitt oss. Vi har vært motvillige etterfølgere av Jesus Kristus i oppdraget han ga om å lede alle mennesker inn i et kjærlighetens fellesskap. Selv om vi er kalt av den Hellige Ånd til å bli nye skapninger i Kristus, har vi veket unna kallet til å være Guds folk ved måten vi behandler hverandre og vår jord på.

Vi lover stadig å være i dialog med dem som vi er uenig med og undersøke grunnen til uenigheten. Vi anerkjenner alle menneskers hellige verdi i det vi fortsetter å søke Kristi sinnelag og gjøre Guds vilje i alt, i takknemlighet til Guds tilgivende kjærlighet, som vi lever i og dømmes av, bekrefter vi vår tro på det enkelte menneskes uendelige verdi. Vi fornyer derfor vår forpliktelse til å være evangeliets trofaste vitner, ikke bare til verdens ende, men også i vårt hverdagsliv og arbeid.

Naturen

Alt som er skapt tilhører Gud og vi er ansvarlige for måten vi bruker og misbraker skaperverket på. Vann, luft, jord, mineraler, energikilder, planter, dyreliv og verdensrommet har verdi og skal bevares fordi de er skapt av Gud, ikke bare fordi de er nyttige for menneskene. Gud har gitt oss et forvalteransvar for skaperverket. Vi bør møte kravene i dette forvalteransvar med kjærlighet og respekt. Den økonomiske, politiske, sosiale og teknologiske utvikling har ført til befolkningsvekst, gitt økt livslengde og bedre levekår.

Utviklingen har imidlertid også regionalt ført til flathugst av skog, dramatisk utrydding av arter, omfattende menneskelige lidelser, overbefolkning, misbruk og overforbruk av fornybare og ikke-fornybare ressurser - spesielt i industrisamfunn. Hvis denne utviklingen fortsetter, vil den arv som Gud har betrodd alle generasjoner være truet. Vi må derfor vedkjenne oss ansvaret kirken og dens medlemmer har til tydeligere å prioritere endringer av vår økonomiske, politiske, sosiale og teknologiske livsstil. Dermed kan vi støtte en mer økologisk rettferdig og bærekraftig verden som vil gi en bedre livskvalitet for hele Guds skaperverk.

A) Vann, luft, jord, mineraler og planter

Vi støtter og oppmuntrer en politikk som vil; redusere og kontrollere fremveksten av industrielle biprodukt og avfall og legge til rette for sikker behandling og plassering av giftig og radioaktivt avfall; styrke en utvikling som eliminerer dem; oppmuntre til reduksjon av kommunalt avfall; sørge for egnet resirkulering og deponering av kommunalt avfall; bidra til rensing av forurenset luft, vann og jord. Vi anbefaler at gamle skoger, andre uerstattelige naturperler og truede plantearter bevares. Vi støtter tiltak beregnet på å opprettholde og gjenopprette naturlige økosystemer.

Vi støtter en politikk som utvikler alternativer til bruk av kjemikalier til vekst, fremstilling og konservering av mat. Vi oppfordrer på det sterkeste til oppdatert forskning på hvilken

virksomhet disse kjemikaliene har på Guds skaperverk før de tas i bruk. Vi støtter utviklingen av internasjonale avtaler for en rettferdig utnyttelse av verdens ressurser til beste for menneskeheten, så lenge jordens integritet blir opprettholdt. Vi er dypt bekymret over privatiseringen av vannressurser, salg av vann i flasker for å tjene penger og ressursene som brukes til å lage emballasje for flaskevann.

Vi oppfordrer kommuner og andre offentlige instanser til å utvikle prosesser som kan opprettholde sikre vannforsyninger og til å beregne de miljømessige, økonomiske og sosiale konsekvensene av privatiseringen av vannressurser, før man godkjenner slik privatisering.

B) Utnyttelse av energikildene

– Vi bekrefter naturens verdi og gir støtte til en politikk som fremmer en fornuftig og rimelig energiproduksjon og reduserer eller eliminerer energiskapende teknologi som truer helse, sikkerhet og eksistens til mennesker og natur, både på kort og lang sikt. Videre oppfordrer vi til helhjertet støtte til energisparing og ansvarlig utvikling av alle energiresurser. Særlig gjelder det utvikling av fornybare energikilder som vil være til beste for vår jord.

C) Dyreliv

– Vi støtter vedtekter som beskytter dyrenes liv og helse, sikrer en human behandling av kjæledyr, andre husdyr og forsøksdyr, og som sikrer smertefri slaktning av kjøttproduserende dyr, fisk og fjærkre. Vi oppfordrer til bevaring av alle dyrearter, særlig de utryddingstruede artene.

D) Globalt forvalteransvar for klimaet

Vi erkjenner den globale virkningen av menneskehetens manglende hensyn til Guds skaperverk. Uhemmet industrialisering og den tilsvarende opptrapping av forbruk av fossile drivstoffer, har ført til økende mengder forurensende stoffer i jordklodens atmosfære. Disse utslipp av ”drivhusgasser” truer med å endre jordens klima i mange generasjoner fremover, med alvorlige miljømessige, økonomiske og sosiale konsekvenser. De negative konsekvenser av globale klimaforandringer er

uforholdsmessig store for de individer og nasjoner som er minst ansvarlige for utslippene.

Vi støtter derfor styresmaktens forsøk på å innføre obligatoriske reduksjoner i drivhusgassutslipp og oppfordrer enkeltmennesker, menigheter, bedrifter, industrier og samfunn til å redusere sine utslipp.

E) Verdensrommet

– Universet, det kjente, så vel som det ukjente, er en del av Guds skaperverk og har krav på den samme respekt som vi er kalt til å vise overfor jorden. Vi forkaster derfor nasjoners forsøk på å militarisere verdensrommet og oppfordrer alle nasjoner til å delta i en fredelig og samarbeidsvillig utvikling av romteknologi og av selve verdensrommet.

F) Naturvitenskap og teknologi

– Vi anerkjenner naturvitenskapen som en legitim måte å tolke Guds natur på. Vi bekrefter gyldigheten av naturvitenskapens krav om å kunne beskrive naturens verden og dens rett til å bestemme hva som er vitenskapelig.

Vi avviser naturvitenskapens rett til å komme med autoritative uttalelser i teologiske spørsmål og teologiens rett til å komme med autoritative uttalelser i naturvitenskapelige spørsmål. Vi mener at vitenskapens beskrivelser av den kosmologiske, geologiske og biologiske utviklingen ikke er i strid med teologien. Vi anerkjenner medisinske, tekniske og vitenskapelige teknologier som legitime måter å bruke Guds natur på, når slik bruk fremmer menneskers livskvalitet og gjør det mulig for alle Guds barn å utvikle sine gudgitte og kreative muligheter, uten å krenke vår etiske overbevisning om forholdet mellom mennesket og naturen. Vi revurderer våre etiske overbevisninger idet vår forståelse av naturens verden øker. Vi mener at når vitenskapen utvider menneskers forståelse av naturens verden, øker også vår forståelse av mysteriene i Guds skapelse og ord.

Samtidig som vi anerkjenner at naturvitenskapen og teknologien spiller en viktig rolle, tror vi også at teologisk forståelse av menneskelige erfaringer er avgjørende for fullt ut å forstå menneskehetens plass i universet.

Naturvitenskap og teologi utfyller hverandre, de er ikke motpoler. Vi oppfordrer derfor til dialog mellom de naturvitenskapelige og teologiske miljøer og hilser et samarbeid velkommen som ved Guds nåde øker vår livskvalitet og gjør menneskeheten i stand til å opprettholde livet på jorden.

G) Kontroll av mat

–Vi støtter en politikk som beskytter matvareforsyningen og sikrer offentligheten rett til å vite hva maten inneholder. Vi oppfordrer til streng inspeksjon og kontroll av den biologiske sikkerheten for all mat til menneskelig forbruk.

Vi krever uavhengig testing av kjemiske rester i mat, og at mat som kan inneholde skadelige nivåer av innsektmidler, ugressmidler eller soppdrepende midler fjernes fra markedet. Det samme gjelder antibiotikarester fra dyr, steroider eller hormoner, og forurensing av luft, jord og vann fra forbrenningsanlegg og andre industrianlegg.

Vi oppfordrer til en tydelig merking av all bearbeidet eller forandret mat og obligatorisk sikkerhetstesting før maten kommer på markedet. Vi motsetter oss en senkning av kvaliteten på økologisk mat. Vi anmoder om en politikk som oppmunter og støtter en gradvis overgang til bærekraftig og økologisk jordbruk.

Det opp- fostrende samfunn

Samfunnet gir hvert menneske muligheten til å utvikle sitt menneskeverd. Vi tror vi har et ansvar for å fornye, støtte og vurdere nye samfunnsformer som gir de beste utviklings-muligheter for individet. Vårt utgangspunkt er at Guds ord ser verdien i hvert menneske fordi det er skapt av Gud og elsket av Jesus Kristus.

Vi har ikke gjort noe selv for å fortjene vår verdi. Vi støtter derfor et samfunnsmiljø som bevarer og styrker det menneskelige fellesskap og som er til det beste for menneskets egen utvikling. Vi oppfordrer også alle til forsiktighet ved omtale av andre. Nedsettende språk (i forhold til rase, nasjonalitet, etnisk bakgrunn, kjønn, seksualitet og fysiske ulikheter) viser at vi ikke verdsetter hverandre og er på kollisjonskurs med Jesu Kristi lære.

A) Familien

– Vi tror at familien er det grunnleggende menneskelige fellesskap hvor den enkelte blir oppfostret og støttet i gjensidig kjærlighet, ansvar, respekt og trofasthet. Vi understreker viktigheten av at alle barn har foreldre som elsker dem.

Vi mener at familiebegrepet ikke bare omfatter kjernefamilien. Vi understreker betydningen av delt foreldreansvar der det er to foreldre og oppmuntrer til sosiale, økonomiske og religiøse tiltak som styrker familierelasjonene, slik at hvert familiemedlem kan få hjelp til å utvikle sin egen personlighet.

B) Ekteskapet

– Vi hevder ekteskapets ukrenkelighet. Det kommer til uttrykk i kjærlighet, gjensidig støtte, personlig hengivenhet og gjensidig trofasthet mellom mann og kvinne. Vi tror at Guds velsignelse hviler over et slikt ekteskap, med eller uten barn. Vi avviser sosiale normer som forutsetter ulike vilkår for kvinner og menn i ekteskapet. Vi støtter lovgivningen i det sivile samfunn som definerer ekteskapet som en forening av én mann og én kvinne.

C) Skilsmisse

– Guds plan er et livslangt og trofast ekteskap.

Kirken må være først på banen med rådgivning både før og etter ekteskapsinngåelsen for å skape og bevare sterke ekteskap. På den annen side, hvis et ektepar har glidd så langt fra hverandre at en gjenforening selv etter nøye overveielse og rådgivning ikke er mulig, er skilsmisse et beklagelig alternativ midt i alt som har gått i stykker.

Vi sørger over de nedbrytende følelsesmessige, åndelige og økonomiske konsekvenser en skilsmisse medfører for alle involverte, og er klar over at byrdene er uforholdsmessig tyngre for kvinner og spesielt barn. Som kirke er vi bekymret over de høye skilsmissetallene. Selv om skilsmisse er en offentlig bekreftelse om at ekteskapet er opphørt, vedvarer andre paktsmessige forhold som er et resultat av ekteskapet, for eksempel oppdrageransvaret, understøttelse av barn og familiebandene.

Vi oppfordrer til respektfulle forhandlinger om foreldrerett over mindreårige barn. Vi mener at begge foreldrene bør tas med i betraktning når foreldreretten avgjøres, og at foreldreretten ikke bør avgjøres av økonomiske grunner, eller være gjenstand for manipulasjon eller hevn. Hensynet til det enkelte barn må være det viktigste.

Skilsmisse utelukker ikke et nytt ekteskap. Vi oppfordrer kirken og samfunnet til å forplikte seg til omsorg for alle som gjennomgår skilsmisse så vel som for medlemmer av familier preget av skilsmisse og/eller gjengifte i et fellesskap der alle deler Guds nåde.

D) Enslige

–Vi bekrefter de ensliges integritet og avviser diskriminering av og fordommer mot personer fordi de er enslige. Dette gjelder også for enslige foreldre, og vi er klar over erkjenner ansvaret som dette medfører.

E) Kvinner og menn

–Vi bekrefter ut fra Skriften alle menneskers verdi og likeverd i Guds øyne. Vi avviser som feilaktig oppfatningen av at det ene kjønn er det andre overlegent, at det ene kjønn må motarbeide det andre eller at det ene kjønn bare kan motta kjærlighet, innflytelse og respekt på bekostning av det andre.

Fremfor alt avviser vi oppfatningen av at Gud skapte individer som ufullstendige og at de bare blir hele i forening med hverandre. Vår oppfordring er at kvinner og menn deler innflytelse og lederskap, lærer å ta til seg og gi ut med raushet, til selv å være hele og respektere hverandres integritet. Vi ønsker at hvert menneske får mulighet og frihet til å elske og bli elsket, til å be om og motta rettferdighet og til å utøve etisk selvbestemmelse. Vi ser på ulikheten mellom kjønnene som en gave fra Gud som bidrar til et rikt mangfold av menneskelig erfaring og perspektiv. Vi er på vakt mot holdninger og tradisjoner som bruker denne gode gaven til å gjøre det ene kjønn mer sårbart enn det andre.

F) Menneskets seksualitet

–Vi bekrefter at seksualiteten er Guds gode gave til alle mennesker. Vi oppfordrer alle til å forvalte denne hellige gaven på en ansvarsfull måte. Selv om alle mennesker er seksuelle skapninger, enten de er gifte eller ikke, bekrefter vi seksuelle relasjoner bare når de er innen for den pakt som monogamt, ekteskap mellom mann og kvinne utgjør. Vi avviser alle former for kommersialisering, misbruk og utnyttning av sex.

Vi oppfordrer til en streng global håndheving av lover som forbyr utnyttelse av barn seksuelt og til tiltak som sikrer at barn som har blitt seksuelt misbrukt får tilstrekkelig beskyttelse, rådgivning og sjelesorg.

Alle mennesker, uansett alder, kjønn, sivil stand eller seksuell legning, har krav på å få ivaretatt sine menneske- og samfunnsrettigheter og bli beskyttet mot vold.

Kirken bør støtte familier i å gi, alderstilpasset seksualundervisning til barn, unge og voksne.

Vi bekrefter at alle mennesker har en ukrenkelig verdi, skapt i Guds bilde. Alle mennesker behøver kirkens omsorg og veiledning i sin kamp for et fullverdig og rikt menneskeliv, og de trenger åndelig og følelsesmessig støtte i et fellesskap som åpner for forsoning med Gud, med andre mennesker og med seg selv. Metodistkirken godtar ikke homoseksuell praksis og betrakter slik praksis som uforenlig med den kristne lære.

Vi bekrefter at Guds nåde gjelder alle. Vi vil søke å leve sammen i et kristent fellesskap der vi tar imot, tilgir og elsker hverandre slik Kristus har elsket og akseptert oss..

Vi ber innstendig om at familier og kirker ikke avviser eller fordømmer lesbiske eller homofile medlemmer og venner. Vi forplikter oss til å være i tjeneste for og med alle mennesker.

G) Vold og overgrep i familien

–Vi erkjenner at alle former for vold og overgrep i familien – verbalt, psykologisk, fysisk og seksuelt – skader alt menneskelig samliv.

Vi oppmunter kirken til å tilby et trygt miljø, veiledning og støtte for ofrene. Vi tar avstand fra de handlinger overgriperen utfører samtidig som vi erkjenner at overgriperen også trenger Guds forsonende kjærlighet.

H) Seksuelt misbruk

Voldelige, respektløse eller grove seksuelle uttrykk bekrefter ikke seksualitet som Guds gode gave. Vi avviser alle seksuelle uttrykk som skader den menneskeligheten Gud har gitt oss som fødselsrett, og vi bekrefter bare de seksuelle uttrykk som styrker den samme menneskeligheten. Vi mener at seksuelle forhold der den ene eller begge parter er utnyttende, krenkende eller stadig skifter seksualpartner er utenfor grensene for akseptabel kristen oppførsel og til syvende og sist er ødeleggende for enkeltmennesker, familier og samfunnsordenen. Vi misliker sterkt alle former for kommersialisering eller utnyttelse av sex, med den forsimpning og

degradering av menneskers personlighet som følger med. Å miste friheten og bli solgt av andre i seksuelle hensikter er en form for slaveri, og vi fordømmer slik handel og støtter dem som er misbrukt og deres rett til frihet.

Vi krever streng global håndheving av lover som forbyr voksnes seksuelle utnyttelse eller misbruk av barn og støtter forsøk på å holde utøverne rettslig og økonomisk ansvarlige. Vi krever tilstrekkelig beskyttende instanser, veiledning og rådgivning for barn som blir misbrukt.

I) Seksuell trakassering

– Vi tror at menneskets seksualitet er Guds gode gave. Seksuell trakassering er et misbruk av denne gode gaven. Vi definerer seksuell trakassering som uønskete seksuelle kommentarer, tilnærmelser eller krav – enten verbalt eller fysisk – som mottageren lett kan oppfatte krenkende, truende eller påtvunget. Seksuell trakassering kan snarere forstås som utnyttelse av et maktforhold enn utelukkende et seksuelt spørsmål. Seksuell trakassering er ikke begrenset til, men omfatter også et uvennlig og krenkende kjønnsdiskriminerende arbeidsmiljø.

Seksuell trakassering er på kollisjonskurs med verdiene i et oppfostrende samfunn. Overalt hvor det skjer i samfunnet skaper det uholdbare forhold preget av tvang og misbruk. Seksuell trakassering undergraver målsettingen om likestilling og gjensidig respekt mellom kvinner og menn. Uønsket seksuell oppmerksomhet er galt og diskriminerende. Seksuell trakassering har en negativ virkning på kirkens moralske oppdrag.

J) Provosert abort

– Livets begynnelse og avslutning er gudgitte grenser for den menneskelige eksistens. Det enkelte menneske har alltid hatt en viss mulighet til å bestemme når det ville dø. Nå har det også en skremmende mulighet til å avgjøre når og om nye mennesker skal bli født. Vår tro på det ufødte livs ukrenkelighet gjør det vanskelig for oss å godta abort. Men samtidig er vi forpliktet til å respektere at morens og det ufødte barns liv er hellig.

Vi erkjenner at skjebnesvangre konflikter mellom to liv kan rettferdiggjøre abort. I slike tilfeller støtter vi lovlig abort med betryggende medisinsk behandling. Vi støtter krav om godkjenning fra foreldre, foresatte eller andre ansvarlige voksne før abort kan utføres på jenter som ikke har nådd myndighetsalderen.

Vi kan ikke godta abort som en form for prevensjon og vi avviser kategorisk abort som en metode for å velge barnets kjønn. Vi avviser enhver form for senabort som ikke er medisinsk begrunnet, og krever at slik praksis opphører, unntatt når morens liv eller helse er i fare, når ingen andre medisinske alternativer kan tilbys, eller i tilfeller hvor fosteret har så store misdannelser at det ikke er levedyktig. Kvinnen bør tilbys narkose ved abort.

Vi oppfordrer alle kristne til i bønn og ransakelse å granske hvilke forhold som kan få dem til å vurdere abort. Kirken må tilby tjenester som kan forebygge uønsket graviditet. Vi utfordrer vår kirke til fortsatt å tilby omsorg og støtte til dem som avbryter et svangerskap, til dem som er midt i en kritisk graviditet og til dem som føder. Særlig oppfordrer vi kirken, myndighetene og sosiale og helsetjenesten til å støtte og gi mulighet for adopsjon. Vi oppfordrer kirken til å støtte tjenesten som utføres av krisesentere for gravide og andre ressursinstanser, som med barmhjertighet hjelper kvinner til å finne et alternativ til abort.

Det enkelte lands lover og bestemmelser gir ikke all den veiledning som en kristen trenger for sin egen samvittighets skyld. Beslutningen om abort bør derfor bare foretas når de berørte parter i bønn og ettertanke, og etter familierådgivning og medisinsk, pastoral og annen egnet rådgivning har gjort sine overveielser.

K) Omsorg for dem som har tatt abort
–Vi oppfordrer pastorer til å sette seg inn i symptomer og atferd som er forbundet med senvirkninger av abort. Vi oppfordrer også lokalmenigheter til å ha informasjon tilgjengelig for alle som søker rådgivning for slike senvirkninger.

L) Adopsjon

– Barn er en gave fra Gud og bør være ønsket og bli tatt godt imot. Vi erkjenner at visse omstendigheter ved en fødsel kan gjøre det vanskelig å oppdra et barn. Vi støtter biologiske foreldres rett til å adoptere bort barnet. Vi forstår den smerte, styrke og det mot biologiske foreldre viser om de i håp, kjærlighet og bønn velger å adoptere bort barnet. Vi forstår også den uro, styrke og det mot de som i håp, kjærlighet og bønn velger å ta seg av et barn har. Vi støtter den eller de adoptivforeldre som ønsker å oppdra et adoptert barn som om det var deres biologiske barn. Når omstendighetene gjør adopsjon berettiget, støtter vi bruken av lovlige framgangsmåter. Når det er mulig og ønskelig oppfordrer vi til en åpen adopsjon, slik at barnet kan få tilgang på all den informasjon det trenger for å bli kjent med dem de har relasjon til, både medisinsk og slektsmessig.

Vi støtter og oppmuntrer til mer opplysning og undervisning om ulike former for adopsjon gjennom fosterhjem, internasjonal og nasjonal adopsjon. Vi ber om at kirken viser omsorg for biologiske foreldre, adoptivforeldre og barnet, slik at man kan dele sorg og glede sammen og at barnet kan bli oppfostret i et fellesskap preget av kristen kjærlighet.

M) Å dø med verdighet

– Vi er legevitenskapen stor takk skyldig for arbeidet med å forebygge sykdom og lidelse og å utvikle behandlingsformer som kan forlenge et meningsfylt menneskeliv. Samtidig erkjenner vi at alle mennesker en gang skal dø.

Døden er aldri et tegn på at Gud har forlatt oss, uansett hvordan døden inntreffer. Som kristne må vi alltid være forberedt på å overgi livets gave for så å ta imot det evige livs gave ved troen på Jesu Kristi død og oppstandelse. Når det ikke lenger finnes noen behandling er omsorg for døende en del av det guddommelige forvalteransvar vi har fått. Vi støtter bruk av medisinsk teknologi som kan gi smertelindrende behandling mot livets slutt når livsforlengende behandling ikke lenger gir et verdig liv, eller når behandlingen ikke leng-

er virker. En har ingen moralsk eller religiøs forpliktelse til å benytte behandlinger som påfører unødvendig lidelse og bare forlenger dødsprosessen. Døende personer og deres familier kan fritt avbryte behandlingen når den ikke lenger er til hjelp for pasienten.

Vi erkjenner de smertefulle personlige og moralske avgjørelser som døende og deres leger, familier, venner og menighetsfelleskap står overfor. Vi oppfordrer til at de avgjørelser den døende står overfor foretas under bønn og refleksjon av de impliserte i samarbeid med medisinsk, pastoral og annen egnet rådgivning. Vi anbefaler videre alle til å diskutere med familie, leger og pastorale rådgivere hva de ønsker av omsorg ved livets slutt og informere om disse ønskene mens de ennå er stand til å ta slike avgjørelser. Selv om en aksepterer at døden er uunngåelig må kirke og samfunn fortsette å vise en omsorg som omfatter smertebehandling, nærhet, støtte og åndelig veiledning for den døende i det vanskelige arbeid det er å forberede seg på å dø. Vi oppmuntrer og støtter bruk av hospice ved livets slutt når dette er mulig. Omsorgen slutter ikke når døden inntreffer, men fortsetter gjennom sørgeperioden overfor de sørgende familier.

Vi forkaster aktiv dødshjelp og alt som legger press på de døende til selv å gjøre slutt på sitt liv.

Gud har en vedvarende kjærlighet og en plan for alle mennesker uansett deres helsetilstand. Vi støtter lover og politiske programmer som beskytter de døendes rettigheter og verdighet.

N) Selvmord

–Vi tror ikke selvmord er måten et menneskeliv skal avsluttes på. Ofte er selvmord et resultat av ubehandlet depresjon eller ubehandlet smerte og lidelse. Kirken er forpliktet til å sørge for at alle personer har tilgang på nødvendig pastoral og medisinsk behandling og på terapi i situasjoner som kan føre til tap av selvfølelse, til selvmordstanker og/eller ønske om legeassistert selvmord. Vi oppfordrer kirken til å undervise om spørsmål som berører døden, både om naturlig død og selvmord, ut fra bibelske, teolo-

giske, sosiale og etiske perspektiver. Kurs på Metodistkirkens teologiske seminarer skal også fokusere på disse spørsmål.

Et kristent perspektiv på selvmord begynner med bekjennelsen av troen på at ingen ting, heller ikke det å ta sitt eget liv, kan skille oss fra Guds kjærlighet (Rom 8,38-39). Derfor beklager vi all fordømmelse av dem som begår selvmord.

Vi mener at den stigmatisering som ofte rammer overlevende familie og vennekrets er urettferdig. Vi oppmuntrer pastorer og menighetsfelleskap til å ta opp dette tema i forkynnelse og undervisning. Vi oppfordrer pastorer og menighetsfelleskap til å gi pastoral omsorg til dem som er i risikogruppen, til de overlevende og deres familier, og til de familiene som har mistet noen av sine kjære i selvmord. Vi vil også forsøke å forhindre den belastende stigmatisering som er forbundet med selvmord. Kirken er imot assistert selvmord og aktiv dødshjelp.

Det sosiale samfunn

De rettigheter og privilegier et samfunn tildeler eller fratår sine innbyggere sier noe om hvordan et samfunn vurderer enkeltmennesker og grupper.

Vi hevder alle menneskers likeverd i Guds øyne. Vi arbeider derfor for et samfunn hvor menneskeverdet blir anerkjent, opprettholdt og styrket. Vi støtter alle menneskers grunnleggende rett til bolig, utdanning, kommunikasjon, arbeid, medisinsk behandling, rettshjelp og beskyttelse av liv og lemmer. Vi beklager hat eller vold mot grupper eller personer som har sin bakgrunn i rase, etnisitet, kjønn, seksuell legning, religiøs tilknytning eller økonomisk status. Vår respekt for alle menneskers medfødte verdighet får oss til å kreve erkjennelse, beskyttelse og iverksettelse av Verdenserklæringen om menneskerettighetene, slik at samfunnsmyndigheter og enkeltindivider kan gjøre krav på og nyte sine universelle, udelelige og umistelige rettigheter.

A) Etniske minoriteters rettigheter

– Rasisme er en kombinasjon av en rases makt til å dominere andre raser og bygger på et verdisystem som forutsetter at den dominerende rasen naturlig overgår de andre. Rasisme er både individuell og institusjonell. Den individuelle rasisme kommer til uttrykk i holdninger og/eller oppførsel som godtar forutsetninger for rasistiske vurderinger og opprettholder fordelene dette systemet gir. Institusjonell rasisme er veletablerte sosiale mønster som skjult eller åpent støtter et rasistisk verdisystem. Rasisme hindrer og forkrøpler vår åndelige utvikling fordi den er i strid med Guds ord. Hvite mennesker har urettmessig fått privilegier og fordeler som har blitt nektet fargede. Rasisme avler rasediskriminering. Vi definerer rasediskriminering som forskjellsbehandling av mennesker som på grunn av etnisk tilhørighet har begrenset tilgang på ressurser og muligheter i kirken og samfunnet. Vi ser derfor på rasisme som synd og anerkjenner ethvert menneskes absolutte verdi.

Vi gleder oss over de gaver som ulike kulturer og tradisjoner tilfører samfunnet. Vi tilskynder og oppmunttrer en selvbevissthet som driver alle raser, etniske minoriteter og undertrykte folk til å kreve likerett og likeverd som samfunnsborgere. Vi krever at samfunnet som helhet og dets ulike organ iverksetter tiltak som gir godtgjørelse for en langvarig og systematisk sosial krenkning av etniske minoriteters rettigheter. Dessuten er lik rett til arbeid og forfremmelse, kvalitetssikret utdanning og opplæring, stemmerett, adgang til offentlige steder og lik rett til kjøp eller leie av hus en rettighet for medlemmer av alle raser og etniske minoriteter. Det samme gjelder rett til kreditt, pengelån, risikokapital og forsikring, og til ledende stillinger og innflytelse på alle nivå i samfunnet. Vi støtter derfor bruk av kvotering som et virkemiddel til å sette forskjellsbehandling og diskriminering på dagsorden både i kirken og samfunnet.

B) Religiøse minoriteters rettigheter

– Religiøs forfølgelse har vært vanlig gjennom menneskehetens historie. Vi krever beslutninger og tiltak som sikrer

enhver religiøs gruppes rett til fritt å utøve sin tro uten juridiske, politiske eller økonomiske restriksjoner.

Vi fordømmer all åpen og skjult religiøs intoleranse, særlig når mediene fremstiller den stereotyp. Vi krever at alle religioner og deres tilhengere har rett til å slippe juridisk, økonomisk og sosial diskriminering.

C) Barns rettigheter

– Barn, som tidligere ble betraktet som foreldrenes eiendom, anerkjennes nå som fullverdige mennesker med egne rettigheter som samfunnet har særlige forpliktelser overfor. Derfor støtter vi utviklingen av skolesystem og undervisningsmetoder som hjelper barna til fullt og helt å utvikle sin egenverdi. Alle barn har rett til kvalitetssikret utdanning. Det omfatter seksualundervisning tilpasset deres utviklingsstrinn som benytter de beste undervisningsmetoder og kunnskaper. Kristne foreldre, foresatte og kirken har ansvar for å sikre at barnet får seksualundervisning i overensstemmelse med kristen moral. Dette innebærer trofasthet i ekteskapet og seksuell avholdenhet for enslige. Dessuten har barn samme rett som voksne til mat, bolig, medisinsk behandling og til følelsesmessig trygghet.

Vi bekrefter barns egne rettigheter, uansett hva deres foreldre eller foresatte måtte si eller mene. Barn må spesielt beskyttes mot økonomisk, fysisk, følelsesmessig og seksuell utnyttelse og overgrep.

D) Ungdoms rettigheter

– Det finnes en stor gruppe ungdom som ofte har vanskelig for helt å finne sin plass i samfunnet.

Vi anbefaler derfor politiske tiltak som oppmuntrer ungdom til å delta i beslutningsprosessene og fjerner diskriminering og utnyttelse. Nyskapende og tilpassede arbeidsmuligheter for ungdom bør være lovregulert og sosialt tilgjengelig.

E) Eldres rettigheter

– I et samfunn som legger stor vekt på ungdom, blir eldre ofte isolert fra det pulserende dagliglivet.

Vi støtter sosiale tiltak som integrerer de eldre i samfunns- livet, gir dem tilstrekkelig inntekt, økt mulighet for tilpasset arbeid, utdanning og støttetiltak, tilfredsstillende medisinsk behandling og bolig i vanlige boligområder. Vi støtter poli- tiske tiltak som særlig vektlegger eldre kvinners og etniske minoriteters situasjon og som sikrer de eldre den respekt og verdighet de har rett til i samfunnet. Dessuten hevder vi at arbeidsgivere har ansvar for gode pensjonsordninger, inklusiv etterlattepensjon.

F) Kvinners rettigheter

– Vi fastholder at kvinner og menn er likestilte på alle om- råder. Vi anbefaler derfor at en gjør hva en kan for å avskaffe stereotype kjønnsroller i praksis, og i framstilling av familie- livet og i alt frivillig og lønnet arbeid i kirke og samfunn.

Vi bekrefter kvinnes rett til lik behandling når det gjelder arbeid, ansvar, forfremmelse og lønn. Vi bekrefter verdien av å ha kvinner i stillinger på alle nivå i kirken og i samfunnet der beslutninger fattes og anbefaler at disse organ garanterer kvinnerepresentasjon gjennom rekruttering og ansettelses- politikk. Vi støtter derfor bruk av kjønnskvoltering som et virkemiddel for å sette forskjellsbehandling og diskriminering på dagsorden både i kirken og samfunnet. Vi oppfordrer arbeidsgivere til ektefeller der begge har sin yrkeskarriere om å ta hensyn til dette når en flytting av arbeidsplassen planlegges. Vi bekrefter kvinners rett til å kunne leve fri fra vold og overgrep og ber myndighetene sette i verk tiltak som beskytter kvinner mot alle former for vold og diskriminering på alle områder i samfunnet.

G) Menns rettigheter

Fordi vi hevder at kvinner og menn er likestilt i alle deler av sitt felles liv, hevder vi også mennenes rettigheter. Vi hevder like muligheter for ansettelse, ansvar og forfremmelse. Menn

bør ikke være oversett eller miste muligheter eller innflytelse fordi de er menn.

Vi erkjenner at menns rolle i barneoppdragelse er like viktig som kvinners og krever at menn får de samme muligheter for foreldrepermisjon som kvinner. Ved skilsmisse får menn ofte mindre kontakt med sine barn. Vi krever lik adgang til foreldrerett, men understreker at barnas interesser er det viktigste.

H) Innvandreres rettigheter

Vi erkjenner, omfavner og bekrefter alle personer, uansett opprinnelsesland, som medlemmer av Guds familie.

Vi hevder at alle mennesker har lik rett til arbeid, bopel, helse, utdannelse og frihet fra diskriminering. Vi henstiller til kirke og samfunn om å erkjenne gavene, bidragene og utfordringene til innvandrere og om å arbeide for like rettigheter for alle.

I) Funksjonshemmedes rettigheter

– Vi anerkjenner og bekrefter menneskeverdet til alle mennesker med mentale, fysiske, utviklingsmessige, nevrologiske og psykologiske lidelser og funksjonshemminger og at de er likeverdige medlemmer av Guds familie. Vi stadfester også deres rettmessige plass i både kirke og samfunn. Vi bekrefter at kirken og samfunnet har et ansvar for å jobbe med barn, unge og voksne med mentale, fysiske, utviklingsmessige og/eller psykologiske og nevrologiske lidelser eller funksjonshemminger. Disse har særlige behov med tanke på bevegelighet, kommunikasjon, intellektuell forståelse og personlige relasjoner. Det gjør at det er vanskelig for dem og deres familier å delta i kirke- og samfunnsliv.

Vi anbefaler at kirke og samfunn anerkjenner og bekrefter den gaven det er å ha en funksjonshemmet person i sin midte ved å gjøre det mulig for dem å delta fullt og helt i menighetens fellesskap. Vi oppfordrer kirken og samfunnet til å sette fokus på og utarbeide opplegg for rehabilitering, støttetiltak, jobb, utdanning, tilrettelagte boliger og transport. Vi oppfordrer kirke og samfunn til å beskytte alle funksjonshemmedes samfunnsrettigheter.

J) Like rettigheter uavhengig av seksuell legning

– Alle mennesker har visse grunnleggende friheter og menneskerettigheter. Vi forplikter oss til å støtte disse rettighetene for alle mennesker, uansett deres seksuelle legning.

Vi erkjenner deres klare og elementære rett til beskyttelse av rettmessige krav i situasjoner der mennesker deler økonomi, pensjon, formynderrolle, fullmaktserklæringer og andre lovmessige rettigheter som hører med til inngåelse av kontraktforhold som innebærer felles bidrag, ansvar og forpliktelse, så vel som lik lovbeskyttelse. Videre støtter vi tiltak for å stanse vold og andre former for overtramp mot mennesker på grunn av deres seksuelle legning.

K) Befolkningsvekst

– Verdens økende befolkningsvekst vil i stigende grad belastere verdens tilgang på mat, mineraler og vann og øke den internasjonale spenningen. Derfor er det helt avgjørende at de rike lands ressursbruk og den nåværende befolkningsveksten reduseres. Mennesker må ta hensyn til hvordan deres ønske om å sette barn til verden påvirker verdenssamfunnet. De bør derfor ha tilgang på informasjon og på egnet prevensjon, inklusive frivillig sterilisering. Vi bekrefter at tiltak for å stabilisere folketallet bør ses i sammenheng med hele den økonomiske og sosiale utvikling. Dette innebærer rettferdig bruk og kontroll av naturressurser, forbedring av kvinnes status i alle kulturer, og et rimelig nivå av økonomisk sikkerhet, medisinsk behandling, og skrive- og leseferdighet for alle. Vi motsetter oss et hvert tiltak som går inn for tvungen abort eller sterilisering.

L) Alkohol og andre rusmidler

– Vi bekrefter vår mangeårige støtte til avhold fra alkohol som et trofast vitnesbyrd om Guds frigjørende og forløsende kjærlighet til mennesker. Vi støtter avhold fra alle typer ulovlige rusmidler. Bruk av ulovlige rusmidler sammen med ulovlig og ufornuftig bruk av alkohol er en av hovedårsaken til kriminalitet, sykdom, død og dysfunksjonelle familier. Der-

for støtter vi opplæringsprogram og andre forebyggende tiltak som oppmuntrer til avhold fra bruk av ulovlige rusmidler. For dem som velger å nyte alkoholholdige drikkevarer, anbefaler vi forstandig bruk med forsiktighet og selvkontroll og med Bibelen som veileder. Millioner av mennesker er levende bevis på at legemidler brukt i behandling gir gunstige resultater. Millioner av andre er bevis på skadevirkninger som følge av legemiddelmisbruk. Vi oppfordrer til at fornuftige tiltak settes inn når det gjelder tilgjengelighet av antatt nyttige og antatt skadelige reseptbelagte og reseptfrie legemidler. Vi anmoder om at fullstendig informasjon om bruk og misbruk skal være lett tilgjengelig for både lege og pasient.

Vi støtter en streng lovregulering for salg og distribusjon av alkohol og legemidler. Vi støtter regelverk som beskytter samfunnet mot brukere av ulike rusmidler, også alkohol, der det foreligger en åpenbar fare for samfunnet. Rusavhengige og deres familier – også dem som er vurdert eller diagnostisert som alkoholavhengige – er personer med ukrenkelig menneske verd og fortjener behandling, rehabilitering og en fortløpende og livsendrende tilfriskning. Misbruk kan også gjøre det nødvendig å gripe inn for å hindre at avhengighet utvikler seg. Ettersom det er en nær sammenheng mellom alkoholmisbruk og mentale lidelser oppfordrer vi til at lovgivere og helsepersonell gjør behandling av mentale lidelser og rehabilitering av rusavhengige tilgjengelig.

Vi forplikter oss til å hjelpe dem som lider under misbruk og avhengighet samt deres familier til kristen frigjøring, til å finne gode behandlingstilbud og langsiktig veiledning, og til ny tilpasning til samfunnet.

M) Tobakk

– Vi bekrefter at vår historiske tradisjon har høye ideal for livsførsel og samfunnsansvar. En overveldende dokumentasjon viser at tobakksrøyking og bruk av snus er helseskadelig for mennesker i alle aldre. Derfor anbefaler vi totalavhold fra tobakksbruk. Vi anbefaler at våre utdannings- og informasjonsressurser gir støtte og motivasjon til dette avholds-

standpunktet. Videre erkjenner vi at passiv røyking er skadelig og støtter derfor restriksjoner mot røyking på offentlig steder og arbeidsplasser.

N) Medisinske eksperiment

– Den fysiske og mentale helse har blitt betydelig forbedret gjennom legevitenskapens framskritt. Det er imidlertid absolutt nødvendig at myndigheter og legestanden omhyggelig håndhever det gjeldende regelverk for medisinsk forskning, og at man fører streng kontroll med testing av ny teknologi og nye legemidler der mennesker brukes som forsøksobjekt. Dette regelverk forutsetter at forskere kun bruker mennesker som forsøksobjekt etter at de har gitt frivillig og gjennomtenkt samtykke.

O) Genteknologi

– Menneskehetens ansvar for Guds skaperverk gjør at vi må være varsomme med de muligheter som genforskning og genteknologi gir. Vi hilser bruk av genteknologi velkommen når den kan møte grunnleggende menneskelige behov for helse, trygt miljø og tilstrekkelig matvareforsyning.

Vi motsetter oss kloning av mennesker og genmanipulering for å bestemme det ufødte barnets kjønn. Genteknologi påvirker alt liv. Derfor forlanger vi tydelige retningslinjer og offentlig kontroll som kan sikre oss mot alle typer misbruk av denne teknologi, også til politiske eller militære formål. Vi erkjenner at selv med de beste intensjoner kan varsom bruk av genteknologi få utilsiktede og skadelige følger.

Menneskelig genterapi som fører til endringer som ikke kan nedarves (somatisk terapi), bør begrenses til lindring av sykdomsbetinget lidelse. Vi avviser bruk av genterapi med arvehygieniske (eugeniske) formål eller som fører til at fostre går til spille. Genetiske data fra enkeltpersoner og deres familier bør oppbevares hemmelig og behandles strengt konfidensielt, med mindre denne fortrolighet oppheves av vedkommende eller av vedkommendes familie, eller om innsamling og bruk av genetiske data har hjemmel i en rettsavgjørelse. Fordi den

langsiktige virkningen er usikker, motsetter vi oss bruk av genterapi som fører til overførbare endringer for kommende generasjoner (arvelinjeterapi).

P) Livet på landsbygda

– Vi støtter retten enkeltmennesker og familier har til å bo og livnære seg som bønder, gårdsarbeidere, kjøpmenn og yrkesutøvere utenfor byer og tettbygde strøk. Vi tror at vår kultur blir fattigere og at folk blir fratatt muligheten til et meningsfylt liv dersom det blir vanskelig eller umulig å leve på bygda eller i mindre lokalsamfunn.

For å gjøre en slik levemåte bedre erkjenner vi at det til tider kan være nødvendig å bruke dyrket mark til annet enn jordbruksformål. Vi motsetter oss at dyrket mark villkårlig omlegges til annet enn jordbruk når det er udyrket mark å ta av. Videre oppfordrer vi til at dyrkbar mark blir forbeholdt jordbruk og at friarealer inngår i en hensynsfull landskapsplanlegging. Vi går inn for offentlige og private tiltak som støtter den fastboende bonden framfor industrielt landbruk og tiltak som oppfordrer industrien til å finne tomter utenfor byområdene. Vi erkjenner dessuten at økt mobilitet og ny teknologi har ført til en sammensmeltning av folk, religioner og tenkemåter også på landsbygda, der det tidligere var en mer homogen bosetting. Siden dette ofte blir sett på som trussel mot eller opp løsning av bygdesamfunnet mener vi dette gjør det mulig å fremheve det bibelske kall om å være et samfunn som er til for alle mennesker. Vi oppfordrer derfor bygdesamfunn og enkeltmennesker til å bevare sterke bånd til jorden og gi mulighet for tilhørighet, omsorg, legedom og vekst. Vi oppfordrer videre til et lederskap preget av samarbeid, mangfold og gjensidig tillit som bekrefter det enkelte menneskes verdi og virker fredsskapende.

Q) Bærekraftig landbruk

– En forutsetning for å klare verdens matvareforsyning er et landbruk som bruker bærekraftige metoder, respekterer økosystemene og gjøre det mulig å ha landbruket som levebrød. Vi støtter et bærekraftig landbruk som vil bevare og

styrke jordens naturlige fruktbarhet, fremmer et mangfold av flora og fauna, og som tilpasser seg regionale forhold der husdyr behandles humant og i størst mulig grad får leve i nærkontakt med naturen. Vi ønsker et effektivt energi-
besparende landbruk hvor planter, dyr og fjærkreproduksjon respekterer naturens økologiske syklus, med minimal kjemisk tilførsel. Et bærekraftig landbruk forutsetter global evaluering av den virkning landbruket har på mat- og råvareproduksjon, på bevaringsverdige dyrearter og plantesorter og på utviklingen av dyrkbar mark. Verdenshandelen med landbruksprodukter må baseres på rettferdig handel og en prissetting som reflekterer kostnadene av bærekraftige produksjonsmetoder og tar hensyn til økologiske skadevirkninger. Det er nødvendig med en teknologisk og biologisk utvikling som støtter bærekraften og som vurderer de økologiske konsekvenser.

R) Livet i byer og forsteder

– Livet i byer og forsteder har blitt den vanligste levemåten for stadig flere mennesker. Det gir mange nye økonomiske, utdanningsmessige, sosiale og kulturelle muligheter. Men det har også ført til fremmedgjøring, fattigdom og anonymisering. Som kirke har vi både mulighet til og ansvar for å forme det fremtidige liv i byer og forsteder. Omfattende tiltak for fornyelse og sosial planlegging er nødvendig for å gjøre byer og forsteder mer menneskevennlig. Vi må vurdere tiltak som gjelder økonomi og samfunnsutvikling, nye byer og byfornyelse, ut fra i hvilken grad de gir beskyttelse, fremmer menneskelige verdier, muliggjør personlig og politisk medvirkning og gjør boligområder tilgjengelig for mennesker uansett rase, alder og inntekt. Vi støtter alle byplanleggere som setter menneskelige verdier i sentrum. Vi ønsker å forme en utvikling i byer og forsteder som ivaretar menneskelige behov og hjelper mennesker til å finne sin plass i mindre sosiale fellesskap.

Samtidig må slike mindre fellesskap oppmuntres til å ta medansvar for storsamfunnet i stedet for å isolere seg fra det.

S) Medievold og kristne verdier

– Medienes (spesielt film og TV) store påvirkning på kristne- og medmenneskelige verdier blir nå mer og mer tydelig. Vi fordømmer nedverdige skildringer og sensasjonsreportasjer som fremstilles som "underholdning" og "nyheter". Dette krenker mennesket og er på kollisjonskurs med kristen lære. Metodister og andre kristne må være seg bevisst at massemediene ofte undergraver kristne sannheter ved å fremme en holdningsløs livsstil og å gi detaljerte volds-skildringer. I stedet for å oppmuntre, motivere og inspirere publikum til å velge en livsstil bygd på livets ukrenkelighet går underholdningsbransjen ofte den motsatte vei, og maler et kynisk bilde av vold, overgrep, grådighet, banning og vedvarende ringeakt av familien. Mediene må stilles til ansvar for den rollen de spiller i det verdiforfall vi ser i dagens samfunn. Mange medieaktører unndrar seg ansvaret ved å hevde at de gjenspeiler samfunnet mer enn de påvirker det. For menneskehetens skyld må kristne jobbe sammen for å stanse denne oppløsningen av moralske og etiske verdier over hele verden.

T) Informasjons- og kommunikasjonsteknologi

– Gode kommunikasjonsmuligheter er av gjørende for en ansvarsbevisst og velfungerende samfunnsborger. Siden informasjons- og kommunikasjonsteknologien har makt til å forme samfunnet og sette enkeltmennesker i stand til en mer aktiv deltagelse mener vi at tilgang på disse former for teknologi er en grunnleggende rettighet.

Informasjons- og kommunikasjonsteknologien gir oss informasjon, underholdning og en stemme i samfunnet. Disse mulighetene kan brukes til å øke vår livskvalitet. De er virkemidler til samhandling og kommunikasjon - med hverandre, med våre myndigheter og med folk og kulturer verden over. Det meste av informasjonen vi mottar om hva som skjer i verden kommer til oss gjennom radio, TV, trykte medier og internett. Dersom kontroll over mediene konsentreres til store kommersielle interesser vil det begrense våre valgmuligheter og føre til et forvridd syn på menneskelige verdier. Vi støtter derfor en regulering av

medie- og kommunikasjonsteknologien som sikrer et mangfold av uavhengige informasjonskilder, til gagn for folk flest.

Personlig kommunikasjonsteknologi som for eksempel internett, gjør oss i stand til å kommunisere med hverandre og gir oss tilgang til store informasjonsressurser kommersielt, kulturelt, politisk og personlig. Mens internett kan brukes til å utvikle barnas og de voksnes sjel og sinn står internett også i fare for å bli overkjørt av kommersielle interesser. Noen bruker det til å formidle upassende og ulovlig materiale. Internett må derfor styres ansvarlig for å maksimere fordelene og minimere farene, spesielt overfor barn. Å bli nektet tilgang i dagens situasjon til internetts viktige informasjons- og kommunikasjonsteknologi, enten det gjelder kostnad eller tilgjengelighet, begrenser vår deltakelse i det offentlige liv og i samfunnet. Vi støtter målet om universell tilgang på telefon og internett til en overkommelig pris.

U) Personer som lever med HIV eller AIDS
– Mennesker som har fått diagnosen HIV (Human Immune Virus) eller AIDS (Acquired Immune Deficiency Syndrome) opplever ofte å bli avvist av familie, venner og på arbeidsplassen. I tillegg har de ofte mangel på egnede helsetilbud, særlig når livet går mot slutten. Alle mennesker som har HIV og AIDS skal behandles med verdighet og respekt. Vi understreker kirkens ansvar til omsorg for dem og deres familier, uansett hvordan man har fått sykdommen. Vi støtter deres rett til arbeid, egnet medisinsk behandling og full deltakelse i offentlig utdanning og i kirken.

Vi oppfordrer kirken til engasjere seg i arbeidet med å hindre spredning av AIDS ved å sørge for opplæring i kirken og samfunnet. Kirken bør være på banen for å gi råd og veiledning til de berørte personer og deres familier.

V) Rett til medisinsk behandling
– Helse er fysisk, mental, sosial og åndelig livskvalitet. I Johannes 10b, står det: "Jeg er kommet for at dere skal ha liv og overflod." Hver enkelt er betrodd et ansvar for egen

helse. Å skape de personlige, miljømessige og sosiale betingelser som fremmer helse er et felles ansvar – offentlig og privat. Vi oppfordrer mennesker til en sunn livsstil, og hevder at forebyggende helsestell, helseundervisning, helse, miljø og sikkerhet i arbeidslivet, næringsvekt og trygge boligforhold er viktige for å kunne oppnå god helse. Medisinsk behandling er grunnleggende menneskerett.

Å gi den omsorgen som trengs for å bevare helse, forebygge sykdom og gjenopprette helse etter skader eller sykdom er noe som alle enkeltmennesker skylder hverandre og som myndigheter skylder alle. Det er et ansvar som det er farlig for myndigheter å overse. I Esekiel 34,4a beskylder Gud Israels ledere for ikke å ha vist omsorg for de svake: "Dere har ikke styrket de svake, ikke leget de syke og ikke forbundet de som er skadet."

Som følge av dette lider alle. Som med politiet og brannvesenet er helsestell best finansiert ved at myndighetene skattelegger alle på en rettferdig måte og gir direkte økonomisk støtte til dem som utøver helseomsorg. Land som er rammet av HIV/Aids må få adgang til generiske og patenterte medikamenter. Vi hevder menns og kvinners rett til å få adgang til omfattende familieplanleggingsinformasjon og tjenester som kan bidra til å forebygge ikke-planlagt graviditet, redusere antall aborter og hindre spredning av HIV/Aids.

Retten til medisinsk behandling innebærer at personer med hjernesykdommer, nevrologiske lidelser og fysiske funksjonshemminger må få samme tilgang på behandling som alle andre i samfunnet. Det er ikke rett å hindre mennesker i å få hjelp til fysisk eller mental helse eller til fullt ut å delta i samfunnslivet.

Vi hevder at alle myndigheter har et ansvar for å gi sine borgere et helsetilbud.

W) Organtransplantasjon og donasjon
–Vi tror at organtransplantasjon og -donasjon er uttrykk for barmhjertighet, nestekjærlighet og selvpoffrelse.

Vi anerkjenner nytten av organ og annen vevsdonasjon og oppmunttrer derfor alle troende til å bli organ- og vevs-donorer. På den måten kan de vise sin kjærlighet og støtte til mennesker som trenger slik hjelp. Donasjon til gagn for mottageren må skje med respekt for både døde og levende donorer ved å følge de bestemmelser som hindrer at donorer og deres familier utnyttes.

Det økonomiske samfunn

Vi hevder at alle økonomiske system står under Guds dom sammen med resten av alt det skapte. Derfor har myndighetene ansvar for å utvikle og iverksette en sunn økonomisk politikk som sørger for økonomisk utvikling for enkeltmennesker og selskaper. Den skal sikre full sysselsetting, gi tilstrekkelig inntekt og minimal inflasjon. Vi mener at private og statlige foretak selv må bære de sosiale kostnadene ved sin virksomhet – som for eksempel sysselsetting og miljøforurensing – og holdes ansvarlig for disse kostnadene. Vi støtter tiltak som reduserer konsentrasjon av rikdom på få hender. Vi støtter dessuten tiltak for å revidere skattesystemene og fjerne andre tiltak som nå gir de rike fordeler på andres bekostning.

A) Eiendom

– Vi tror at privat eiendomsrett er et gudgitt forvaltningsansvar i samfunnet, både der det oppmuntres og motarbeides, men at det er begrenset av samfunnets overordnede behov. Vi mener den kristne tro motsetter seg at enkeltpersoner eller en gruppe skal ha suveren eller vilkårlig kontroll over noen del av skaperverket.

Sosialt og kulturelt betinget eiendomsrett skal derfor betraktes som et ansvar gitt oss av Gud. Derfor mener vi at myndighetene har ansvar for å beskytte privat eiendomsrett samtidig som de håndhever rettferdighet, lov og orden i samfunnet.

B) Kollektive forhandlinger

– Vi støtter alle offentlige og private arbeidstakeres og arbeidsgiveres rett til å organisere seg i fagforeninger og andre grupper som fører kollektive forhandlinger.

Videre støtter vi begge parter rett til beskyttelse når de organiserer seg og tar ansvar for å føre forhandlinger i en god tone til allmennhetens beste. For å kunne bevare og styrke alle innbyggers rettigheter støtter vi nye forhandlingsformer der representanter for det offentlige deltar når arbeidskontrakter forhandles og avgjøres, også der forhandlingsresultatet kan føre til rettslig kjennelse. Vi avviser bruk av vold fra begge parter mens kollektive forhandlinger pågår eller når det oppstår konflikt mellom arbeidstaker og arbeidsgiver. Likeledes avviser vi oppsigelse av arbeidstakere som deltar i en lovlig streik.

C) Arbeid og fritid

– Alle har rett til et arbeid og en lønn som det går an å leve av. Der hvor den private sektor ikke kan tilby arbeidssøkende jobb har myndighetene et ansvar for å skape slike arbeidsplasser.

Vi støtter sosiale tiltak som sikrer arbeidstakeres fysiske og mentale trygghet, gir en rimelig fordeling mellom varer og tjenester og som gir mer rom for å disponere egen fritid. Vi mener at folks fritid vil tilføre samfunnet positive bidrag. Derfor støtter vi tiltak som gir arbeidstakere mer fritid. Vi anbefaler at fritiden også brukes til utdanning, kulturaktiviteter og rekreasjon. Vi tror at mennesket bør prioriteres framfor profitt. Vi beklager egoismen som ofte gjennomsyrrer vårt økonomiske liv. Vi støtter en idéutveksling som styrker samarbeidet på arbeidsplassen. Vi støtter arbeidstakeres rett til å nekte å arbeide når arbeidsforholdene er farlige for liv og helse uten at de dermed skal stå i fare for å miste jobben. Vi støtter en politikk som vil snu den økende konsentrasjonen av monopol innen forretningsliv og industri.

D) Forbruk

– Forbrukerne bør bruke sin økonomiske innflytelse til å støtte produksjon av varer som er nødvendige og nyttige for menneskeheten, samtidig som en unngår varer som skader

miljøet gjennom produksjon eller forbruk. Forbrukerne bør unngå å kjøpe varer som er produsert under forhold der arbeiderne blir utnyttet på grunn av alder, kjønn eller økonomisk situasjon. Ettersom dette er spesielt vanskelig å oppnå har forbrukerne begrensede muligheter. Et alternativ er kjøp av varer merket "Rettferdig handel".

På denne måten kan forbrukerne utnytte sin kjøpekraft til å bidra til fellesskapets beste. Målsettingen for de internasjonale regler for rettferdig handel er å sikre småbønder og deres familier en lønn som er til å leve av; arbeide for et demokratisk og kooperativt landbruk; handle direkte slik at betaling og overskudd fra handelen kommer bønder og deres lokalsamfunn til gode; sørge for nødvendig forhåndskreditt og oppfordre til et økologisk og bærekraftig landbruk.

Forbrukere bør ikke bare benytte selskap som viser en sterk forpliktelse overfor disse normene, men også oppfordre firmaer til å opptrappe sin deltakelse i markedet for rettferdig handel. Forbrukere bør vurdere sitt forbruk av varer og tjenester i lys av behovet for økt livskvalitet framfor en ubegrenset vareproduksjon. Vi oppfordrer alle forbrukere, også lokale menigheter og kirkelige institusjoner, til å samarbeide for å nå disse målene. Gjennom tiltak som boikott, brevaksjoner, felles resolusjoner og annonsering, kan man uttrykke misnøye med skadelig økonomisk, sosial eller økologisk praksis

E) Fattigdom

– I motsetning til den generelle overflod i industrialiserte land, lever flertallet av verdens befolkning i fattigdom. For å kunne dekke grunnleggende behov for mat, klær, bolig, utdanning, medisinsk behandling og andre basisbehov er en mer rettferdig fordeling av verdens ressurser avgjørende. Økt bruk av teknologi og økonomisk utnyttelse utarmer mange mennesker og befester fattigdommen.

Fattigdom forårsaket av naturkatastrofer og miljøforandringer øker i omfang og trenger oppmerksomhet og mottiltak. Krieger og konflikter forarmer befolkningen på begge sider, og en viktig måte å støtte de fattige på, er å arbeide for fredelige løsninger på konflikter.

Som kirke er vi kalt til å støtte de fattige og utfordre de rike. For å kunne lindre fattigdom støtter vi følgende tiltak; nødvendig inntekt, god utdanning, anstendige boligforhold, yrkesutdanning, meningsfylte jobbmuligheter, kvalifisert tilbud om lege- og sykehusbehandling, radikale forandringer som gjør velferdstiltak mer menneskevennlige samt arbeid for fred i konfliktområder og for å bevare skaperverkets integritet. Ettersom lave lønninger ofte er en årsak til fattigdom, bør arbeidsgiverne betale sine ansatte en lønn som ikke gjør dem avhengige av sosialhjelp for å klare sine daglige forpliktelser.

Fordi vi erkjenner at en langtidsreduksjon i fattigdom krever mer enn hjelpetiltak og arbeidsplasser for de fattige – goder som kan tas bort igjen – legger vi vekt på tiltak som bygger opp og bevarer de fattiges formuer, inkludert spareordninger, mikrokreditt, programmer for selveierboliger og trening og råd i personlig økonomistyring.

Vi ber kirkene om å utvikle slike og andre tiltak for å øke de fattiges velstand. Vi tenker spesielt på forholdene i Sør, der investering og mikrokreditt foretagender er spesielt nødvendige. Vi henstiller til støtte for tiltak som kan fremme jevnt fordelt økonomisk vekst i Sør og overalt i verden, slik at alle får like muligheter. Fattigdom har som oftest strukturelle årsaker, og derfor holder vi ikke fattige mennesker moralsk ansvarlige for sin økonomiske situasjon.

F) Fremmedarbeidere

Gjennom flere århundre har mennesker krysset grenser for å lete etter arbeid. I vår globaliserte verden er dette fortsatt en relevant og økende form for innvandring.

Bedre lønn, bedre arbeidsforhold og flere jobbmuligheter bidrar til innvandring på grunn av arbeidssøking.

I mange samfunn er arbeidere fra andre land en viktig ressurs for å dekke samfunnets behov for arbeidskraft. Fremmedarbeidere møter ofte utnyttning, mangel på beskyttende lovverk og urimelige lønns- og arbeidsforhold.

Vi oppfordrer styresmakter og alle arbeidsgivere til å sikre fremmedarbeidere de samme økonomiske, utdannings-

messige og sosiale goder som andre borgere nyter. Fremmedarbeidere trenger også et religiøst fellesskap, og vi oppfordrer kirkene til å inkludere dem i sin omsorg og sitt fellesskap og til å støtte dem i deres forsøk på å oppnå bedre livsvilkår.

G) Pengespill

– Pengespill er en fare for samfunnet og nedbrytende for moralsk, sosialt, økonomisk og åndelig liv. Det er ødeleggende for et godt samfunnsliv og godt forvalterskap. Som et uttrykk for sin tro og omsorg bør kristne avstå fra pengespill og heller forsøke å hjelpe dem som har blitt offer for misbruk. Kirken vil oppmuntre spilleavhengige til å søke terapeutisk behandling slik at deres egne ressurser igjen kan innrettes mot positive og konstruktive mål. Kirkens profetiske kall er å fremme normer og en livsstil som gjør det unødvendig og uønsket å ty til kommersielle pengespill, inkludert offentlige lotteri, kasinoer, loddsalg, internettpengespill og andre lignende aktiviteter - som tidsfordriv og flukt, eller for å skaffe inntekter til staten eller veldedige organisasjoner.

Metodistkirken erkjenner den selvmotsigelsen som kan oppstå, når vi på den ene siden går mot gamling, og samtidig støtter amerikanske indianeres suverenitet i reservatene. Det er derfor kirkens oppgave å legge til rette for dialog og en større helhetsforståelse av de amerikanske indianernes historie og deres kamp for å overleve.

H) Slektsgårder

–Verdien av slektsgårder har lenge vært sett på som et viktig grunnlag for et fritt og demokratisk samfunn. Over hele verden har uavhengige bønders muligheter til å klare seg blitt truet. Stadig flere produksjonsledd i landbruket har blitt samlet i hendene på et begrenset antall multinasjonale selskap. Det faktum at konsentrasjonen av matvareforsyningen til de mange er i hendene på noen få reiser globale spørsmål om rettferdighet, og kaller på årvåkenhet og handling.

Vi oppfordrer landbrukssektoren til å respektere menneskerettighetene; først og fremst i en ansvarlig forvaltning av det

daglige brød til verden; dernest ved at innbyggerne på en gjensidig forpliktende måte respekterer både bønders og småbrukeres rett til et rimelig utbytte for ærlig arbeid. Vi går inn for at folk skal ha rett til å inneha eiendom og til å kunne ha jordbruk som sin levevei. Vi oppfordrer regjeringer til å endre jordbrukssubsidier som gir uforholdsmessig store bevilgninger til store jordbruksprodusenter, slik at mer støtte kan gis til mellomstore og små foretak, til behandling, lagring og distribusjon av jordbruksprodukter, til annen jordbruksinfrastruktur som knytter jordbrukere til lokale skoler og til å fremme matsikkerhetstiltak i lokalmiljøet.

Vi oppfordrer våre kirker til å gjøre alt som står i deres makt for å tale profetisk både om forhold som gjelder matvareforsyning og over for dem som dyrker mat for verden og til å utvikle tiltak for å sikre matsikkerhet i lokalsamfunnet.

I) Bedrifiers ansvar

– Bedrifter er ikke bare ansvarlige overfor sine aksjonærer. De har også et ansvar for andre interesseparter som arbeidstakere, leverandører, forhandlere, forbrukere og lokalsamfunn. De er også ansvarlige for den jord som gjør det mulig for dem å drive sin virksomhet. Vi støtter offentlighetens rett til å vite hvilken innvirkning bedriftene har på disse ulike områdene slik at folk kan ta reflekterte valg om hvilke bedrifter de vil støtte. Vi synes det er bra at bedrifter frivillig retter seg etter normer som fremmer menneskelig livskvalitet og beskytter miljøet.

J) Handel og investering

– Vi erkjenner at internasjonal handel og investering er viktig i en verden preget av gjensidig avhengighet. Handel og investering bør baseres på regler som styrker menneskeverdet, miljøet og hele menneskeheten. Handelsavtaler må inneholde ordninger som kan håndheve arbeidslivsrettigheter, menneskerettigheter og miljønormer. Landets innbyggere må sikres gode muligheter til å støtte og delta i forhandlinger om handelsavtaler gjennom demokratiske tiltak som konsultasjon og medvirkning.

Det politiske samfunn

Selv om vår troskap mot Gud er overordnet vår troskap mot staten, erkjenner vi at den offentlige styring er helt avgjørende for en god samfunnsutvikling. Fordi vi mener at vi selv står ansvarlige overfor Gud i det sosiale og politiske liv, kommer vi med følgende uttalelse om de politiske myndigheter:

A) Grunnleggende friheter og menneskerettigheter

– Vi holder myndighetene ansvarlige for å beskytte folks rett til frie og rettferdige valg, yringsfrihet, religionsfrihet, møtefrihet, informasjons- og trykkefrihet og rett til å klage uten frykt for represalier. Vi mener dessuten at det må gis garanti for rett til privatliv, tilstrekkelig med mat, klær, bolig, utdanning og medisinsk behandling. Alle voksne innbyggere bør benytte sin stemmerett til å velge de representanter og den politikk landets myndigheter skal føre. Vi fordømmer på det sterkeste regjerende myndigheters kontroll av og trussel mot politiske motstandere, så vel som all annen form for maktmisbruk av folkevalgte eller offentlig ansatte.

Bruk av internering og fengsel for å trakassere og fjerne politiske motstandere eller annerledestenkende krenker grunnleggende menneskerettigheter. Myndigheters mishandling eller tortur og andre former for grusom, inhuman og nedverdiggende behandling eller straffemetoder krenker kristen lære og må derfor fordømmes og/eller bekjempes av kristne og kirker overalt og til alle tider. Kirken betrakter slaveri, utøvelse av eller bestilling av folkemord, krigsforbrytelser, forbrytelser mot menneskeheten og angrepskrig som avskyelige onder. Slike onder er ødeleggende for menneskeheten, oppmuntrer til straffevegring og må derfor bli betingelsesløst forbudt av alle styresmakter og aldri tolerert av kirken.

B) Politisk ansvar

– Et lands politiske system viser sin styrke i graden av fri-

villig deltagelse av dets innbyggere. Kirken bør utøve en vedvarende og sterk etisk innflytelse på staten ved å støtte den politikk og de tiltak som skaper rettferdighet, og ved å opponere mot den politikk og de tiltak som er urettferdige.

C) Forholdet mellom kirke og stat

– Metodistkirken har i en årrekke støttet skillet mellom kirke og stat. I noen deler av verden har dette skillet vært en garanti for et religiøst mangfold og frihet til gudsdyrkelse etter egen overbevisning. Et skille mellom kirke og stat betyr at det ikke finnes noen organisatoriske samband mellom dem, men det kan også åpne for samvirke. En stat skal ikke bruke sin makt til å fremme en bestemt religiøs tro (også ateisme). Den kan heller ikke kreve bønn eller religionsutøvelse i offentlige skoler, men skal gi elevene frihet til å praktisere sin egen religiøse overbevisning.

Vi tror ikke at staten bør prøve å utøve kontroll over kirken og kirken bør heller ikke forsøke å dominere staten.

Det riktige og viktige skillet mellom kirke og stat - som har ført til religionsfrihet – bør ikke mistolkes slik at man avskaffer alle former for religiøse uttrykk fra det offentlige liv.

D) Informasjonsfrihet

– Innbyggere i alle land bør ha adgang til all vesentlig informasjon om sitt lands myndigheter og deres politikk. Om myndigheter illegalt og samvittighetsløst gjør urett mot enkeltmennesker eller grupper kan ikke det rettferdiggjøres eller hemmeligholdes, selv ikke under henvisning til landets nasjonale sikkerhet.

E) Utdanning

– Vi tror at alle mennesker har rett til utdanning.

Ansvar for utdanningen av de unge hviler på familien, trosamfunnene og staten. I samfunnet kan denne funksjonen best ivaretas av en offentlig politikk som sikrer alle adgang til gratis grunnskole og videregående skole etter eget valg. Ingen bør av økonomiske årsaker nektes adgang til høyere utdanning i regi av kirkelige eller andre private institusjoner.

Offentlige og private høyskoler og universiteter har rett til å eksistere og vi støtter en offentlig politikk som sikrer adgang og valgfrihet og som ikke fører til sammenblanding av kirke og stat. Vi mener at universiteter og høyskoler må sørge for at akademisk frihet sikres for alle medlemmer av det akademiske miljøet og fostre et læringsmiljø som tillater en fri utveksling av ideer. Vi bekrefter at fornuft og tro hører sammen, og vi derfor oppfordrer universiteter og høyskoler til å verne om det religiøse livet på deres områder.

F) Sivil lydighet og ulydighet

– Myndigheter og lover bør stå til tjeneste for Gud og mennesker. Innbyggerne bør overholde lover som myndighetene gjennom en god og rettferdig prosess har stiftet. Men både myndigheter og den enkelte er underlagt Guds dom. Derfor bekrefter vi den enkeltes rett til, etter å ha prøvd alle lovlige virkemidler, å være uenig i samvittighetsspørsmål og til å motsette seg lover de anser å være urettferdige eller som håndheves på en diskriminerende måte. Selv da bør en vise respekt for loven ved å avholde seg fra bruk av vold og ved å være villig til å akseptere følgene av sivil ulydighet. Vi verken oppfordrer til eller aksepterer noen form for voldelig protest som et uttrykk for yringsfrihet eller som en form for sivilulydighet. Vi vil be for dem som arbeider i det offentlige rettsvesen og vi støtter deres forsøk på å oppnå rettferdighet og like muligheter for alle. Det er kirkens oppgave å støtte alle som i samvittighetsspørsmål lider for sin overbevisnings skyld eller for handlinger preget av ikke-vold. Vi krever at myndighetene sikrer samfunnsrettigheter i overensstemmelse med Den internasjonale konvensjonen om sivile og politiske rettigheter for personer som er i juridiske vanskeligheter på grunn av sitt ikkevoldsstandpunkt.

G) Dødsstraff

– Vi tror at dødsstraff hindrer Gud i å forløse, helbrede og forandre mennesker. Metodistkirken er dypt bekymret for kriminaliteten verden over og for alle verdifulle menneskeliv som går tapt, enten ved drap eller mord. Vi tror at alt menneskeliv er ukrenkelig og skapt av Gud og ser derfor

på alt menneskeliv som meningsfullt og verdifullt. Når myndighetene gjør bruk av dødsstraff reduserer dette livsverdien til den dømte og umuliggjør endring i den dødsdømtes liv. Vi tror på Jesu Kristi oppstandelse og på omvendelsen som åpner en mulighet for forsoning med Kristus. Forsoningens gave er gitt til alle mennesker uten unntak og gir alt liv ny verdighet og ukrenkelighet. Derfor motsetter vi oss bruk av dødsstraff og krever at den blir avskaffet i all straffelovgivning.

H) Rettsbeskyttelse

– For å beskytte alle mennesker mot at deres person eller eiendeler blir krenket har myndighetene opprettet domstoler og sørget for at loven håndheves. Det finnes mange former for soning. Hensikten er å synliggjøre de krenkelser samfunnet er påført, tjene som frihetsberøvelse av farlige gjerningsmenn, hindre kriminalitet, og gi muligheter for rehabilitering. Vi støtter myndighetenes tiltak for å redusere og fjerne kriminalitet i overensstemmelse med respekten for det enkelte individs grunnleggende menneskelige friheter. Vi avviser all misbruk av straff, også bruk av straff som hevn, eller for å forfølge eller skremme mennesker som har en annen etnisk bakgrunn, livsstil, økonomi eller religiøs overbevisning enn de som sitter med makten. Vi avviser all likegyldig, kynisk og diskriminerende håndhevelse av loven som nekter lovbeskyttelse til funksjonshemmede og til mennesker som ikke snakker språket til det landet der de er i kontakt med ordensmaktene.

Vi støtter tiltak som vil fjerne sosiale forhold som fører til kriminalitet og vi oppfordrer til et konstruktivt samarbeid mellom de som håndhever loven og befolkningen forøvrig. For Kristi kjærlighets skyld – han som kom for å frelse de sårbare og fortapte – bør det utarbeides et helt nytt behandlingssystem som kan forbedre situasjonen for offer, gjerningsperson, rettsvesen og samfunn. En ”gjenopprettende rettferdighet” tar utgangspunkt i det bibelske budskap om et rett forhold til Gud, til seg selv og samfunnet. Når kriminalitet gjør at slike forhold blir krenket eller brutt, er gjenopprettelse likevel mulig. De fleste rettssystem i verden baserer seg

på gjengjeldelsesprinsippet. De holder den skyldige ansvarlig overfor staten og bruker straff for å uttrykke ansvarlighet. På den annen side holder "gjenopprettende rettferdighet" den skyldige ansvarlig overfor offeret og samfunnet. Gjennom Guds forvandlende makt vil "gjenopprettende rettferdighet" forsøke å reparere skaden, rette opp det som gikk galt og bringe legedom til alle involverte parter - også offeret, den skyldige, familiene og samfunnet. Kirken fornyes når den følger i Mesterens spor og blir et redskap til at helbredende og systemiske endringer kan finne sted.

1) Militærtjeneste

–Vi fordømmer krig og oppfordrer til fredelige løsninger på alle konflikter mellom nasjoner. Helt fra begynnelsen av har krigens og voldens bitre realitet gitt kristne samvittighetskonflikter fordi disse onder er på kollisjonskurs med Guds kjærlige plan for menneskeheten. Vi lengter etter den dagen da det ikke lenger finnes krig og folk lever sammen i fred og rettferdighet. Noen av oss mener at krig og andre voldshandlinger er uakseptable for kristne. Vi innser også at mange kristne mener våpenmakt dessverre er å foretrekke framfor ukontrollert aggresjon, tyranni og folkemord etter at fredelige alternativ har slått feil. Vi respekterer pasifister som ikke vil la oss være tilfreds med at krig og vold eksisterer. Vi respekterer også dem som støtter bruk av makt. Det gjelder bare i ekstreme situasjoner der det er hevet over rimelig tvil at slik maktbruk er nødvendig og når det skjer gjennom internasjonale organisasjoner. Vi oppfordrer til at lov og rett gjøres gjeldende i internasjonale saker for å unngå at konflikter løses med krig, vold og tvang. Vi avviser obligatorisk militærtjeneste som uforenlig med Guds ord. Vi forstår hvor slitsom spenningen kan være for dem som er innkalt til militærtjeneste. Vi oppfordrer alle unge mennesker til å søke kirkelig rådgivning når de skal fatte en beslutning etter sin overbevisning om dette samfunnsansvaret. Pastorer er kalt til å være tilgjengelige for rådgivning av alle unge som er innkalt til militærtjeneste eller som overveier frivillig tjeneste i militæret, også dem som av samvittighetsgrunner nekter å utføre verneplikten.

Vi støtter og tilbyr kirkens tjeneste til dem som av samvittighetsgrunner er mot krig i alminnelighet eller en eller annen krig i særdeleshet, og som derfor er militærnekttere eller motstandere av verneplikten. Likeledes støtter vi og tilbyr kirkens tjeneste til dem som av samvittighetsgrunner velger å utføre militærtjeneste eller som aksepterer alternativ tjeneste. Som kristne er vi klar over at verken militæraksjoner eller mangel på sådan under alle omstendigheter kan rettferdiggjøres i Guds øyne.

Verdenssamfunnet

Guds verden er én verden. Den enhet vi nå blir påtvunget gjennom den teknologiske revolusjon overgår vår moralske og åndelige evne til å oppnå en stabil verden. Menneskehetens påtvungne enhet blir mer og mer åpenbar på alle livets områder og stiller både kirken og alle mennesker overfor problemer der løsningene ikke kan vente: urettferdighet, krig, utnyttning, privilegier, befolkningsspørsmål, internasjonale økologiske kriser, spredningen av atomvåpen, utvikling av multinasjonale selskap som opererer uten nasjonal kontroll samt alle former for tiltagende tyranni. Vår generasjon må finne holdbare svar på disse og nærliggende spørsmål dersom menneskeheten skal fortsette å leve på denne jord. Vi forplikter oss som kirke til å få i stand et verdenssamfunn som utgjør et fellesskap av mennesker som oppriktig elsker hverandre.

Vi forplikter oss til å søke evangeliets svar på alle de spørsmål som skiller mennesker fra hverandre og som truer verdenssamfunnets utvikling.

A) Nasjoner og kulturer

– Liksom enkeltmennesker med sine ulikheter er godtatt av Gud er også nasjoner og kulturer det. Det finnes ingen nasjon eller kultur som er absolutt rettferdig i behandlingen av sitt eget folk. Det finnes heller ingen nasjoner som ikke tar hensyn til sine innbyggers velferd. Kirken må holde hver

nasjon ansvarlig for urettferdig behandling av sine innbyggere og av andre som bor innenfor landets grenser. Samtidig som vi er klar over at kulturuttrykk og politiske ideologier er forskjellige fra land til land kjemper vi for rettferdighet og fred i alle land.

B) Nasjonal makt og ansvar

– Noen nasjoner rår over mer militær og økonomisk makt enn andre. De mektige har et ansvar for å bruke sin rikdom og innflytelse med måtehold.

Vi bekrefter retten og plikten for alle folk til selvbestemmelse. Vi oppfordrer stormaktene til å bruke ikkevoldelige former for innflytelse, til å øke det politiske, sosiale og økonomiske selvstyre i andre land i stedet for å fremme egne særinteresser. Vi roser internasjonale bestrebelser på å utvikle en mer rettferdig økonomisk verdensorden hvor verdens begrensede ressurser brukes til størst mulig nytte for alle land og folk. Vi oppfordrer kristne på hvert sted til å oppmuntre lokale myndigheter og økonomiforetak til å støtte og arbeide for utviklingen av mer rettferdige økonomiske ordninger.

C) Krig og fred

– Vi tror at krig er uforenlig med Kristi lære og forbilde. Vi avviser derfor krig som utenrikspolitisk virkemiddel. Vi er imot ethvert ensidig, forebyggende angrep eller strategi fra noen stridende part. Som Kristi disipler er vi kalt til å elske våre fiender, søke rettferdighet og være fredsmeklere i konflikter.

Vi insisterer på at hvert lands viktigste moralske plikt er å arbeide sammen for å løse alle interne og mellomstatlige konflikter med fredelige midler. Vi støtter utvidelsen og styrking av internasjonale avtaler og institusjoner som utgjør en rettsmessig ramme for å håndtere militær aggresjon, terrorisme og folkemord. Vi mener at menneskelige verdier må veie tyngre enn militære behov når myndighetene fastlegger sine prioriteringer og at militariseringen av samfunnet må bli utfordret og stoppet. Vi krever at fremstilling, salg og utplassering av våpen må begrenses og kontrolleres

og at produksjon, besittelse eller bruk av atomvåpen må fordømmes. Som en konsekvens av dette, støtter vi en allmenn og total nedrustning under streng og effektiv internasjonal kontroll.

D) Lov og rett

– Både enkeltmennesker og grupper må kunne føle trygghet for sitt liv i et samfunn som opprettholde lov og orden. Vi fordømmer som umoralske de livsvilkår som opprettholder urettferdighet og forhindrer fredsbestrebelse.

Folkegrupper og nasjoner kjenner seg trygge i verdenssamfunnet når lov, orden og menneskerettigheter respekteres og opprettholdes. Ettersom vi tror at internasjonal rettferdighet forutsetter at alle folkeslag og nasjoner engasjerer seg, anser vi at de Forente Nasjoner (FN), dets samarbeidsorganisasjoner, Den internasjonale Haag-domstolen og Den internasjonale straffedomstolen er for tiden de beste redskap for å oppnå en rettferdig verden. Vi støtter de anstrengelser som gjøres i alle folk og nasjoner for å skape fred i verden gjennom lovgivning. Vi støtter internasjonal bistand og samarbeid i alle saker som gjelder bistandsbehov og konflikthåndtering.

Vi henstiller til at FN-medlemskap gis alle land som aksepterer medlemskapets forpliktelser. Vi anmoder FN om å innta en mer aktiv rolle i utviklingen av internasjonal mekling mellom land som er i konflikt med hverandre, hvor en tredje part inngår i en bindende mekling. Bilaterale og multilaterale bestrebelse utenfor FN bør skje i samsvar med og ikke i motsetning til FNs målsetting. Vi bekrefter på nytt vårt historiske engasjement for verden som vårt sogn og arbeider for at alle mennesker og folkegrupper skal få full likestilling i verdenssamfunnet.

Vår sosiale bekjennelse

Oversatt og bearbeidet for liturgisk bruk av Eyvind Skeie

Vi tror på Gud, som er verdens Skaper og på

Jesus Kristus, som er skaperverkets Forløser.

Vi tror på Den hellige ånd, som lar oss ta imot Guds rike gaver.

Vi bekjenner med anger at vi har misbrukt disse gavene til å dyrke andre guder enn den eneste, sanne Gud.

Vi fastholder at den verden som omgir oss er Guds eget skaperverk.

Vi sier ja til å vie oss selv, vår tid og våre evner til å bevare og forvalte den skapte verden og hjelpe menneskeheten til å bruke skaperverket med troskap og respekt.

Vi mottar med glede for oss selv og for andre de velsignelser som samfunnslivet, kjærlighetslivet, ekteskapet og familielivet gir.

Vi sier ja til å forsvare rettighetene til menn, kvinner, barn, ungdom, unge voksne og eldre, og særlig dem som faller utenfor.

Vi sier ja til å gjøre det vi makter for å bedre alle menneskers livskvalitet, så deres rett blir erkjent og verdighet bevart.

Vi bekjenner vår tro på at mennesker har rett og plikt til å arbeide for Guds ære og til beste for seg selv og andre, under sosial og økonomisk trygghet.

Vi sier ja til at et menneske kan se på frukten av sitt arbeid som en gave og som noe Gud har betrodd det.

Vi sier ja til løsninger i fellesskap, til ansvarlig forbruk og til utryddelse av økonomisk og sosial undertrykkelse og nød.

Vi gir av oss selv og vårt eget for at det skal bli fred i verden, for at rettferdighet og orden skal herske mellom nasjonene og for at alle mennesker skal kunne leve i frihet der de bor.

Vi tror og bekjenner at Guds Ord er det første og det siste i alle menneskelivets forhold, både nå og siden, og mottar med glede vårt kall til å gjøre det glade budskap synlig ved vår livsførsel på jord.

Amen

LITANI

Gud i Ånden åpenbart i Jesus Kristus,
kaller oss ved sin nåde.

**Til å bli fornyet i Skaperens bilde
så vi kan være ett
i tjenesten for verden.**

I dag er dagen
der Gud er opptatt av skaperverkets integritet
ønsker helse og helhet for alt levende
gråter over plyndringen av jordens goder.

Og det vil vi også gjøre.

I dag er dagen
der Gud omfavner alle menneskehetens farger
gleder seg over mangfold og ulikhet
foretrekker solidariteten som forvandler
fremmede til venner.

Og det vil vi også gjøre.

I dag er dagen
der Gud gråter med alle de mange sultne
forakter den voksende avstand mellom rike og fattige,
krever rettferdighet for arbeiderne på torget.

Og det vil vi også gjøre.

I dag er dagen
der Gud misliker volden i våre hjem og i byens gater,
irettesetter verdens krigsgalskap
ydmyker de mektige og løfter småfolk opp.

Og det vil vi også gjøre.

I dag er dagen
der Gud kaller alle nasjoner og folkeslag til å leve i fred,
feirer når rettferd og miskunnhet møtes
jubler når ulven beiter sammen med lammet.

Og det vil vi også gjøre.

I dag er dagen
der Gud forkynner godt budskap for fattige
roper ut at fanger skal få frihet
og blinde få synet igjen
og setter undertrykte fri.

Og det vil vi også gjøre.

